

nja radionica u kojima su sudjelovali doktorandi raznih studija iz 39 sveučilišta u Engleskoj i Škotskoj. Radionice su vodili arhivski stručnjaci i akademski stručnjaci za pojedino područje, kako bi se odabralo relevantno arhivsko gradivo i zatim pokazalo kako se ono može koristiti u istraživanju i politici na temelju ilustrativnih studija o slučajevima. Odabrane teme radionica bile su iz raznih područja javne politike (npr. zdravstvo, mirovine, uzdržavanje djece, tehnologija i znanost, financije). Na osnovi vlastitih analiza i izvješća što su ih sudionici radionica bili dužni sastaviti po završetku radionica, autorice donose odgovore na ključna pitanja o tome mogu li arhivi i povijest oblikovati politiku te ujedno promišljaju o načinima na koje druge arhivske službe mogu primjenjivati slične poticaje u suradnji s akademskim stručnjacima.

Na kraju ovog broja može se naći i pet prikaza te bilješka o novim izdanjima s najavom njihovog objavljivanja.

Maja Pajnić

Atlanti, 21(2011)

U časopisu *Atlanti*, reviji za suvremenu arhivsku teoriju i praksu, u br. 21(2011) objavljena su izlaganja s 21. međunarodnog arhivskog dana održanog 7-8. studenoga 2011. u Trstu. Riječ je o tradicionalnom savjetovanju Međunarodnog instituta za arhivske znanosti Maribor/Trst, ove godine posvećenog europskim arhivskim projektima i arhivima u današnjem društvu, s otprilike dvjestotinjak sudionika iz cijelog svijeta (Australije, Austrije, Bjelorusije, Bosne i Hercegovine, Burundija, Crne Gore, Češke, Estonije, Francuske, Grčke, Hrvatske, Italije, Izraela, Malezije, Njemačke, Poljske, Portugala, Rumunjske, Rusije, SAD-a, Slovačke, Slovenije, Srbije, Španjolske, Švicarske i Velike Britanije).

Tema *Europski arhivski projekti*. Uvodno izlaganje u bloku održala je **Grazia Tatò** koja je istaknula kako manji broj referata na ovu temu nije posljedica nezainteresiranosti arhivista, već objektivnih teškoća. Christine Martinez i Patricia Whatley predstavile su projekt Međunarodnog arhivskog savjeta: Arhivska stručnost. Marie-Claude Delmas prikazala je znanstveni, kulturni i obrazovni projekt Nacionalnog arhiva Francuske. Michael Wanner i Jiří Bernas govorili su o dugotrajnoj pohrani digitalnih zapisa u Češkoj te o projektu nacionalnog digitalnog arhiva. Yolanda Cagigas Ocejo i José María Morell Oliver prikazali su arhivske kriterije osmišljene za e-arhiv Sveučilišta u Navari, te učinke njegove implementacije na upravljanje ustanovom. Olivera Porubović-Vidović iz Arhiva Jugoslavije prikazala je iskustva Arhiva, koji je uz pomoć UNESCO-a pokrenuo projekt digitalizacije mikrofilmiranoga arhivskoga gradiva. Josef Hanus i Emilia Hanusova ukratko su informirali o nekoliko europskih projekata: MIT, InkCor, Papyrus, Papertreat, SurveNIR, COST Action D42 i IDAP, s područja zaštite arhivskoga gradiva. Helina Tennesilm dala je pregled projekata digitalizacije u Nacionalnom arhivu Estonije, financiranih od strane EU. Caroline Maximoff govorila je o ICARUS-u, Međunarodnom centru za arhivistička istraživanja, mreži sastavljenoj od preko 100 institucija iz 20 europskih zemalja, utemeljenoj 2007. Glavne aktivnosti Centra su indeksiranje, digitalizacija i objavljivanje arhivskoga gradiva preko interneta.

Tema *Arhivi u današnjem društvu (uloga, razvoj i budućnost)*. Uvodno izlaganje održao je Peter Pavel Klasinc govoreći o kurikulumima arhiva u državama-društvima, zakonima o arhivima te svrsi čuvanja gradiva nekada, danas i u budućnosti. Anne Gilliland i Sue McKemmish izvijestile su o recentnim istraživačkim i obrazovnim inicijativama Instituta za arhivsko obrazovanje i istraživanje, kao i o ulozi arhiva i arhivista u promoviranju pluralističkog pristupa u situacijama složenih nacionalnih identiteta i zajednica u širem kontekstu globalizacije. Azem Kožar posvetio se arhivističkim aspektima osnivanja Arhiva Međunarodnog suda pravde u Haagu. Kako je predviđeno, Sud prestaje s radom 2014. te se upozorava na potrebu stručnog pristupa u oblikovanju optimalnih rješenja koja se tiču gradiva Suda. Christian Kruse usredotočio se na arhive kao spremišta informacija u suvremenom društvu tražeći promjenu odnosa arhiva s javnošću. Michail V. Larin govorio je o problemima i perspektivi arhiva u modernoj Rusiji tijekom posljednja dva desetljeća. Cristina Bianchi informirala je o evoluciji arhivskog obrazovanja u maloj, ali kompleksnoj Švicarskoj - višenamjenski i trojni pristup. Ističe kako je obrazovanje arhivista, bibliotekara i dokumentalista dobro riješeno, za razliku od obrazovanja uredskih djelatnika, čime se ne zadovoljavaju potrebe današnjih institucija, što se u budućnosti mora riješiti. Danijela Branković predočila je kako moderni koncepti marketinga mogu dati značajan doprinos arhivskoj djelatnosti. Marketing u ustanovama kulture Vojvodine još uvijek nije dostatno zastupljen, čemu je glavni uzrok gospodarsko stanje. Marijan Gerdej prikazao je ulogu i značaj arhiva, arhivskoga i registraturnoga gradiva u današnjem slovenskom društvu. Živana Hedbeli istaknula je kako je društvima u tranziciji potrebna istina i suočavanje s prošlošću, u čemu je uloga arhiva nezaobilazna. Hrvatska je od bivše Jugoslavije „naslijedila“ loš stav prema uredskom i arhivskom poslovanju. Spyridoula Arathymou prikazao je društvu i edukacijsku ulogu povijesnih gospodarskih arhiva. Potencijal gradiva gospodarskih arhiva nije ni približno istražen i korišten. Ono se odnosi na relativno nedavnu prošlost i pisano je jezikom koji koristi i razumije većina ljudi, pa ne zahtijeva posebna znanja. U industrijskim područjima ljudi su emocionalno vezani za svoju gospodarsku prošlost i sadašnjost, što se može dobro iskoristiti za promoviranje gospodarskih arhiva. Magdalena Marosz propituje ulogu državnih arhiva i arhivista u današnjoj Poljskoj. Arhivi su postali državni uredi, pa su u sve manjoj mjeri znanstvene ili kulturne ustanove. Francisco Javier Aguado Guado González i Inés Irurita Hernández govorili su o arhivima i sveučilištima te ulozi osobnih zapisa u recentnim povijesnim istraživanjima. Antonio Ratti i Sonia Galasso prikazala je kako će se na temelju gradiva povijesnog arhiva INA (talijanska osiguravajuća kuća - op. Ž.H.), pokušati rekonstruirati dva događaja iz 20. st., prvi kada je trebalo sačuvati uštedevinu torinskih radnika, a drugi se odnosi na krizu u Italiji nakon Drugog svjetskog rata, kada su stambeni objekti bili uništeni ili teško oštećeni. Ilana Budowski bavila se prijelazom iz analognog u digitalno doba, savladavanjem gubitka arhivskih informacija. Snežana Pejović propituje drži li suvremeni arhivist arhivsku struku u svojim rukama te zašto se na različitim razinama unutar države, na međunarodnom planu i izvan usko stručnih skupova ne čuje, kao što je to praksa u drugim oblastima, glas struke. Andrei Rybakou govori o bjeloruskim arhivima u suvremenom društvu. Status arhiva i prestiž arhivske struke znatno se povećao u zadnja dva desetljeća. Jelka Melik i Mateja Jeraj ističu kako arhivi postaju sve značajnije institucije u današnjem društvu, koje ne smiju biti samo ustanove u kulturi ili potpora znanosti, već važne ustanove pravne države. U arhivima se moraju sačuvati dokumenti koji će omogućiti istinu i pravdu. Elisabeth Schöggel-Ernst govori o arhivima u budućnosti te prikazuje nekoliko

mogućih načina i strategija za opstanak arhiva u svijetu upravljanja znanjem, pri čemu su im konkurencija druge institucije i tehnike. Antonio Monteduro prikazuje arhive kao instrument demokracije u današnjem europskom društvu. Milan Selan govori o ulozi civilnih udruženja u razvoju arhivskog znanja. Zdenka Semlič Rajh usredotočila se na opažanja i probleme u pitanju prijenosa i kvalitete informacija kao jednog od oruđa transparentnosti društva. Bogdan Florin Popovici daje kratku povijesnu analizu Državnog arhiva Rumunjske. Jovan P. Popović raspravlja o mjestu, utjecaju i ulozi arhivskog zakonodavstva u društvu i njegovom razvoju. Miroslav Novak pokazuje prednosti i zamke komunikacijskih kanala između arhiva i suvremenog društva. Majella Marjorie Tan Marquez ističe arhivsku preobrazbu: razdoblje transformacije. Leonor Calvão Borges govori o demokraciji, upravljanju, građanskim pravima i arhivima u Portugalu.

Tema *Razno*. Posljednji, kratki blok otvara Jean Paul Ndayisaba prikazom burundijskih arhiva u današnjem društvu nakon četiri desetljeća građanskog rata, njihove uloge i razvoja u budućnosti. Izet Šabotić i Selma Isić govore o suvremenom društvu i arhivima te hibridnom arhiviranju: prednostima, značaju i zaštiti. Alenka Šauperl prikazuje ulogu kontroliranih rječnika u informacijskim bazama podataka.

Podaci o Institutu, *on-line* publikacijama, budućem radu i dr. dostupni su na: <http://www.ias-trieste-maribor.eu>.

Živana Hedbeli

Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 53, 3-4(2010); 54, 1-2(2011)

Dvobroj 3-4 Vjesnika bibliotekara Hrvatske iz 2010. godine donosi 11 člana, 8 izlaganja, 8 pregleda, 7 osobnih vijesti i jedan *In memoriam*. Članci, izlaganja i pregledi nastali su tijekom ili zbog pripreme 37. (izborne) skupštine Hrvatskog knjižničarskog društva održane u rujnu 2010. godine.

Prvi članak autorica Kornelije Petr Balog, Martine Dragija Ivanović i Kristine Feldvari, prikazuje individualne razgovore s dvadesetak ravnatelja knjižnica u Hrvatskoj na temu organizacije u njihovim knjižnicama, kvalitete, položaja u zajednici, iščekivanja, potrebe mjerenja uspješnosti poslovanja, načina zadovoljavanja potreba itd. Razgovori su obavljani 2008. i 2010. godine u sklopu znanstvenog projekta „Vrednovanje knjižničnih službi i usluga“. Drugi članak *Položaj knjižnice u umreženom društvu* rad je Radovana Vrane i Jasne Kovačević, a govori o ulozi knjižnice i utjecaju elektroničkih medija i interneta na načine na koje članovi društvene zajednice dolaze do informacija. Antal Balog bavi se temom *Poslovanje knjižnica u zadaći prikupljanja sredstava*, proučavajući pronalaženje alternativnih izvora financiranja, želeći time potaknuti ravnatelje i suradnike knjižnica na izazov prikupljanja dodatnih sredstava (*fundraising*). Autor objašnjava načela prikupljanja sredstava, izradu projekta, *marketing-mix*, ali i ostale aspekte poslovanja knjižnice. Idući je kratak stručni rad Ivana Kraljevića *Knjižničari u virtualnoj zajednici - raspravište Hrvatskog knjižničarskog društva*. Slijedi stručni rad Ivane Pažur i Bojana Macana, *KEKS - kratki edukacijski knjižnični seminari, primjer poučavanja korisnika knjižnice Instituta „Ruđer Bošković“ u Zagrebu*. Rad je usmjeren na važnost poučavanja korisnika putem kratkih se-